

Sygn. akt: III U 267/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 sierpnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 sierpnia 2015r. w O.

sprawy z odwołania J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 18.03.2015r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. T. prawo do emerytury począwszy od dnia 01.02.2015r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

J. T. wniósł odwołanie od decyzji (...) Oddziału w P. z dnia 18.03.2015r., którą odmówiono mu prawa do emerytury. Domagał się zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia: od 10.12.1975r. do 21.05.1976r. w Przedsiębiorstwie (...) – Zakładzie (...), od 16.04.1977r. do 22.08.1979r. w (...) w O., od 27.08.1979r. do 25.04.1988r. w Przedsiębiorstwie (...) Oddział nr 5 w O., od 03.06.1987r. do 12.02.1988r. w Przedsiębiorstwie (...) w L., od 02.05.1988r. do 31.12.1988r. w (...) w W. Zakładzie (...) w W. Oddział w O. i od 01.01.1989r. do 19.12.1990r. w Przedsiębiorstwie (...) w O..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że J. T. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, gdyż nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 1 rok 1 miesiąc i 28 dni. Organ rentowy wskazał, że do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w O. od 01.01.1989r. do 19.12.1990r. z uwagi na braki formalne świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Wobec nie złożenia świadectwa pracy w szczególnych warunkach nie

zaliczono zaś okresów zatrudnienia: od 10.12.1975r. do 21.05.1976r. w Przedsiębiorstwie (...) – Zakładzie (...), od 16.04.1977r. do 22.08.1979r. w (...) w O., od 27.08.1979r. do 25.04.1988r. w Przedsiębiorstwie (...) Oddział nr 5 w O., od 03.06.1987r. do 12.02.1988r. w Przedsiębiorstwie (...) w L., od 02.05.1988r. do 31.12.1988r. w (...) w W. Zakładzie (...) w W. Oddział w O..

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 09.06.2014r. J. T. złożył w ZUS wniosek o emeryturę. Po jego rozpoznaniu organ rentowy w dniu 25.06.2014r. wydał decyzję, w której odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołanie J. T. od tej decyzji zostało odrzucone postanowieniem Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 08.01.2015r. w sprawie IIIU 889/14 - wobec uchybienia terminu do jego wniesienia.

W dniu 16.02.2015r. J. T. wystąpił z kolejnym wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury, składając m.in. świadectwo pracy wystawione przez (...) - (...) Sp. z o.o. w L. za okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L.. Po rozpoznaniu tego wniosku ZUS w dniu 18.03.2015r. wydał zaskarżoną decyzję, w której odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 1 rok 1 miesiąc i 28 dni. Odwołujący wiek 60 lat ukończył w dniu 28.06.2014r., nie jest członkiem OFE.

W ocenie Sądu odwołanie od decyzji z dnia 18.03.2015r. jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- 2) w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r. ma wymagany 25-letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

Przedmiotem sporu w sprawie było jedynie to, czy J. T. wykazał 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu odwołujący wykazał okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat i 15 dni.

Zgodnie z treścią §2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z ust. 2 tego przepisu wynika natomiast, że okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Ze świadectw pracy, znajdujących się w aktach emerytalnych oraz akt osobowych wynika, że J. T. był zatrudniony: od 10.12.1975r. do 21.05.1976r. w Przedsiębiorstwie (...)– Zakładzie (...), od 02.05.1988r. do 31.12.1988r. w (...) w W. Zakładzie (...) w W. Oddział w O. i od 01.01.1989r. do 19.12.1990r. w Przedsiębiorstwie (...) w O.. Sądowi z urzędu wiadomym jest, iż faktycznie był to ten sam zakład, który ulegał przekształceniom i dlatego zmieniał nazwy. W oparciu o zeznania odwołującego oraz świadków S. K. (1) i S. K. (2) i w oparciu o akta osobowe odwołującego Sąd ustalił,

że J. T. w w/w okresach faktycznie wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, wożąc wyroby z zakładu w O. do sklepów.

Na okoliczność zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) - Zakładzie (...) od 10.12.1975r. do 21.05.1976r. odwołujący złożył ogólne świadectwo pracy (k. 9a.r.), w którym wskazano, iż był zatrudniony na stanowisku kierowcy pojazdów samochodowych. J. T. zeznał, że w w/w okresie wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, wożąc wyroby z zakładu w O. do sklepów. Zeznał, iż jeździł samochodem S. wraz z konwojentem, który był odpowiedzialny za przewożony towar. Również świadek S. K. (2) zeznał, iż odwołujący był kierowcą samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Sąd dał wiarę tym zeznaniom, gdyż znalazły one potwierdzenie w aktach osobowych J. T.. W aktach tych znajduje się umowa o pracę na stanowisku kierowcy samochodowego. Nadto znajduje się tam protokół Nr (...) z dnia 03.04.1976r., w którym komisja z zakładu pracy stwierdziła uszkodzenie samochodu m-ki S. (...) chłodnia, zawinione przez odwołującego i obciążyła go odpowiedzialnością jako kierowcę pojazdu. Dokumenty te potwierdzają więc pracę J. T. w szczególnych warunkach jako kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Okres ten podlega więc zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach. Stanowi on 5 miesięcy i 13 dni.

W tym samym zakładzie (...) był też zatrudniony w okresie od 02.05.1988r. do 31.12.1988r., przy czym zakład nosił wówczas nazwę (...) Przedsiębiorstwo (...) w W. Zakład (...) w W. Oddział w O..

Na okoliczność tego zatrudnienia odwołujący złożył do ZUS ogólne świadectwo pracy z dnia 31.12.1988r., które wskazuje, iż był zatrudniony na stanowisku kierowcy-konwojenta (k. 16a.e.). Również zawarta w aktach osobowych odwołującego umowa o pracę z dnia 02.05.1988r. i angaże wskazują stanowisko kierowca-konwojent.

Po raz trzeci w tym samym zakładzie (...) był zatrudniony w okresie od 01.01.1989r. do 19.12.1990r., zakład wówczas nosił nazwę Przedsiębiorstwo (...) w O.. W wystawionym za ten okres ogólnym świadectwie pracy z dnia 19.12.1990r. (k. 14a.e.) również wskazano stanowisko kierowca-konwojent i takie stanowisko widnieje też w angażach z akt osobowych. Za ten okres J. T. złożył do ZUS świadectwo pracy w szczególnych warunkach, wystawione w dniu 19.12.1990r. i wskazujące, iż był on zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, wskazanym w Wykazie A, Dział VIII poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (k. 18a.e.). Świadectwo to zostało zakwestionowane przez ZUS, bowiem w ogólnym świadectwie pracy z dnia 19.12.1990r. (k. 14a.e.) wskazano stanowisko kierowca-konwojent.

W ocenie Sądu w/w okresy zatrudnienia należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach. W oparciu o zeznania odwołującego oraz świadków S. K. (1) i S. K. (2) Sąd ustalił, że J. T. w w/w okresach faktycznie wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, chociaż w angażach miał stanowisko kierowca-konwojent. Z w/w zeznań wynika, iż odwołujący kierował samochodem ciężarowym o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wożąc wyroby z zakładu w O. do sklepów a stanowisko kierowca-konwojent podyktowane było odpowiedzialnością kierowcy za przewożony towar. Świadek S. K. (1) zeznał, iż kierowca miał też przypisany angaż konwojenta, bo odpowiadał za towar, towar był pakowany w pojemniki, kierowca dostawał gotowe dokumenty przewozowe towaru, musiał tylko sprawdzić ilość towaru zapisanego w dokumentach i potem był zobowiązany wykazać, że wydał towar. Z jego zeznań i zeznań świadka S. K. (2) wynika, iż w pewnym okresie kierowca jeździł z konwojentem dowożąc towar do sklepów, jechał zaś sam dowożąc żywiec z jednego zakładu do drugiego, a od ok. 1980r. zlikwidowano odrębne stanowiska konwojenta i jego obowiązki wykonywał kierowca. Zdaniem Sądu zeznania świadków S. K. (1) i S. K. (2) są wiarygodne. S. K. (1) pracował w tym zakładzie w latach 1978-1998r., początkowo jako kierownik przewozów, następnie zastępca dyrektora wydziału a ostatnio jako Prezes Zarządu i Dyrektor Oddziału. S. K. (2)

pracował zaś jako kierowca od 1974r. do 2000r., obaj znają więc sposób funkcjonowania zakładu i wykonywania pracy przez kierowców. Z ich zeznań jednoznacznie wynika, iż początkowo w zakładzie razem z kierowcą do sklepów jeździł konwojent a później takie stanowisko zostało zlikwidowane i to kierowcy sami odpowiadali za przewożony towar,

dlatego w angażach wskazano im stanowisko kierowca-konwojent. Nie zmienia to jednak faktu, iż do obowiązków kierowcy należało kierowanie pojazdem i te obowiązki wykonywał. Ponieważ J. T. jeździł samochodem S.-chłodnią, a więc na wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, wykonywał pracę w szczególnych warunkach, określoną w Wykazie A, Dział VIII poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Okres zatrudnienia od 10.12.1975r. do 21.05.1976r. w Przedsiębiorstwie (...)– Zakładzie (...) stanowi 5 miesięcy i 13 dni, okres zatrudnienia od 02.05.1988r. do 31.12.1988r. w (...) w W. Zakładzie (...) w W. Oddział w O. stanowi 8 miesięcy a okres zatrudnienia od 01.01.1989r. do 19.12.1990r. w Przedsiębiorstwie (...) w O. stanowi 1 rok 11 miesięcy i 19 dni.

Przedmiotem badania był też okres zatrudnienia w Spółdzielni (...) w O. od 16.04.1977r. do 22.08.1979r., stanowiący 2 lata 4 miesiące i 7 dni. J. T. wywodził, iż także w tym zakładzie był zatrudniony jako kierowca samochodu ciężarowego, jeździł Ikarusem o ciężarze całkowitym powyżej 30 ton. Zdaniem Sądu okres ten należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach. Na podstawie zeznań świadków K. G. i J. K. oraz treści świadectwa pracy Sąd ustalił, iż odwołujący wykonywał w tym zakładzie pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, jeździł bowiem samochodem ciężarowym-cysterną: Ikarus i J. i woził mleko ze zlewni do mleczarni. Sąd dał wiarę zeznaniom w/w świadków, bowiem wykonywali oni taką samą pracę jak odwołujący. K. G. był zatrudniony jako kierowca od 1976r. do 2013r. a J. K. od 1976r. do 1985r., przy czym K. G. ma już przyznaną przez ZUS emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Ich zeznania korelują z treścią ogólnego świadectwa pracy z dnia 21.08.1979r. (k. 11a.r.), w którym wskazano, iż J. T. był zatrudniony na stanowisku kierowcy.

J. T. domagał się również zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L. od 03.06.1987r. do 12.02.1988r. Zdaniem Sądu do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć z tego zakładu okres od 01.08.1987r. do 12.02.1988r. Odwołujący zeznał, iż spornym okresie był zatrudniony na budowie eksportowej w K.. Wprawdzie domagał się zaliczenia całego tego okresu wskazując, że pracował tylko jako kierowca ciągnika, lecz można mu zaliczyć tylko okres od 01.08.1987r. do 12.02.1988r., tj. 6 miesięcy i 12 dni. Z ogólnego świadectwa pracy z dnia 21.10.2014r. (k. 15a.e.) wynika bowiem, że odwołujący pracował tam na stanowiskach ładowacz i kierowca ciągnika. Świadectwo to wskazuje również, iż pracę w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy ciągnika wykonywał tylko w okresie od 01.08.1987r. do 12.02.1988r. Z tego świadectwa wynika też, że odwołujący w okresie od 13.02.1988r. do 25.02.1988r. korzystał z urlopu wypoczynkowego dewizowego. Do pracy w szczególnych warunkach należy więc zaliczyć okres zatrudniania na stanowisku kierowcy ciągnika, określonym w Wykazie A, Dział VIII poz. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Przedmiotem sporu był też okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Oddział nr 5 w O. od 27.08.1979r. do 25.04.1988r. W części tego okresu odwołujący był zatrudniony na budowie eksportowej na podstawie umowy z Przedsiębiorstwem (...) w L.. Do pracy w szczególnych warunkach można tu zaliczyć okresy: od 27.08.1979r. do 02.06.1987r. (7 lat 9 miesięcy i 7 dni) i od 26.02.1988r. do 25.04.1988r. (1 miesiąc i 29 dni). Okres od 03.06.1987r. do 12.02.1988r. to okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L., natomiast w okresie od 13.02.1988r. do 25.02.1988r. odwołujący korzystał z urlopu wypoczynkowego dewizowego w zamian za czas przepracowany na budowie eksportowej, dlatego okres ten nie podlega zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach.

W oparciu o świadectwo pracy, zeznania odwołującego i świadków J. S. i K. M. Sąd ustalił, iż J. T. w Przedsiębiorstwie (...) Oddział nr 5 w O. w okresie 27.08.1979r. do 02.06.1987r. i od 26.02.1988r. do 25.04.1988r. wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Na okoliczność tego zatrudnienia odwołujący złożył do ZUS ogólne świadectwo pracy z dnia 25.04.1988r., które wskazuje zatrudnienie na stanowisku kierowcy.

Z zeznań świadków J. S. i K. M. wynika, iż Przedsiębiorstwo (...) prowadziło usługi transportowe, posiadało samochody ciężarowe o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wprawdzie w zakładzie był też samochód N. i P., lecz

odwołujący nimi nie jeździł, gdyż były wykorzystywane przez administrację. Świadkowie zgodnie zeznali, iż J. T. w w/w zakładzie pracował jako kierowca, jeździł Kamazem, woził materiały budowlane: stolarkę, cement, stal, wapno, zimą nadto pracował przy odśnieżaniu, bowiem do samochodu był przypinany pług.

Sąd dał wiarę zeznaniom tych świadków, gdyż mają oni bezpośrednią wiedzę na temat charakteru pracy wykonywanej przez odwołującego, ponieważ również pracowali na stanowiskach kierowców, znali warunki pracy w zakładzie oraz wskazali markę i ładowność samochodów, którymi faktycznie jeździł odwołujący. J. S. pracował w tym zakładzie od 1980r. do 1990r. i ma przyznaną emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach, z zaliczeniem tego okresu zatrudnienia do pracy w szczególnych warunkach. K. M. pracował zaś od 1974r. do 1991r.

Ponieważ J. T. był zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, zgodnie z wykazem A Dział VIII poz. 2, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Po uwzględnieniu w/w okresów pracy w szczególnych warunkach odwołujący będzie spełniał warunek posiadania 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, gdyż łącznie z uwzględnionym przez ZUS okresem wynosi on 15 lat i 15 dni. Pozostałe przesłanki określone w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie były sporne.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że J. T. przysługuje prawo do emerytury od 1.02.2015r., tj. zgodnie z jego żądaniem od miesiąca złożenia wniosku i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc dokonał stosownej zmiany zaskarżonej decyzji z 18.03.2015r.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Dopiero dane uzyskane przez Sąd z akt osobowych odwołującego i przesłuchanie świadków pozwoliły na ustalenie, jakie faktycznie czynności wykonywał J. T. i jakimi samochodami kierował, a w konsekwencji na zaliczenie jego pracy do prac w szczególnych warunkach. W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach w toku postępowania przed tym organem.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.